

ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ ΑΜΕΣΑ Ο ΝΟΜΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ!!

90 δις € ΕΧΑΣΑΝ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΑΠΟ ΤΟ «ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΣΙΠΡΑ» ΚΑΙ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΥ, ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2015-2025

Οι 30 περικοπές κατ'άρθρο και ποσό

Οι τρεις (3) θεσμικές αγριότητες κατά των νέων ασφαλισμένων

Ο ασφαλιστικός νόμος 4387/2016 («νόμος Κατρούγκαλου», ΦΕΚ Α 85), ο πιο καταστροφικός μνημονιακός νόμος της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ του κ.Αλέξη Τσίπρα, δεν έχει προηγούμενο στην Ασφαλιστική Νομοθεσία της Ευρώπης, αλλά και του πλανήτη ολόκληρου.

Δεν είναι απλά ένας ασφαλιστικός νόμος που έφερε ορισμένες αλλαγές σε ένα εθνικό σύστημα συντάξεων με αρκετά πράγματι προβλήματα. Είναι ένας νόμος-«δόγμα» αφού εισήγαγε τους δικούς του νέους αντιδραστικούς ορισμούς και κανόνες ανατρέποντας τα πάντα στην εκατόχρονη ιστορία του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ) στην Ελλάδα.

Ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου ιδεολογικά (δογματικά) είναι το ασφαλιστικό «μανιφέστο» της πιο ακραίας θεωρίας του νεοφιλελευθερισμού στον τομέα της Κοινωνικής Ασφάλισης. Έχει συμπυκνώσει τα πιο αντικοινωνικά και απάνθρωπα στοιχεία που έχουν ποτέ υπάρξει στον χώρο των συντάξεων.

Δεν είναι όμως μόνο το ακραίο αντικοινωνικό του δόγμα, η ιδεολογία του, η αντικοινωνικότητα και η θεσμική του βαρβαρότητα.

Είναι και ο κοινωνικός δαρβινισμός που τον εμπνέει και τον διαπερνά στο σύνολό του. Είναι ένας νόμος-μηχανή παραγωγής φτωχών, ένας μηχανισμός που –αν δεν καταργηθεί, θα αποτελεί για δεκαετίες τη «φτωχομηχανή» της χώρας. Θα λεηλατεί σε μόνιμη βάση τους συνταξιούχους και τις οικογένειές τους, θα αφαιμάζει τους ενεργούς ασφαλισμένους και θα τους φτωχοποιεί κλέβοντας τον μόχθο και τα πενιχρά τους εισοδήματα.

Ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου 4387/2016 είναι όχημα βίαιης μεταφοράς πλούτου, ένας εισπρακτικός, «φορομπτηχτικός» μηχανισμός μεταβίβασης πλούτου από τους συνταξιούχους-ασφαλισμένους στο κράτος και τους δανειστές.

Για να κατανοήσουν οι Έλληνες και οι Ελληνίδες την πρωτοφανή αγριότητα του απέναντι στους συνταξιούχους και τους ασφαλισμένους που δεν έχει προηγούμενο στην ιστορία της Ευρώπης, μελετήσαμε και παραθέτουμε, με επιστημονικά πάντα κριτήρια, τις διατάξεις κατ'άρθρο αναφέροντας το είδος κάθε περικοπής και το κόστος για τους συνταξιούχους.

Καταλήξαμε λοιπόν ότι, κατά την περίοδο 2015-2025, τη δεκαετία δηλαδή ισχύος τού γ' Μνημονίου (ν. 4336/2015) και του νόμου Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016), οι πραγματικές απώλειες για τους συνταξιούχους ανέρχονται στο ιλιγγιώδες ποσό των 90 δις €!!

I. Οι τριάντα (30) παρεμβάσεις του νόμου Κατρούγκαλου

Ο νόμος Κατρούγκαλου τής τριτομνημονιακής κυβέρνησης Τσίπρα παρενέβη βίαια στα εισοδήματα ασφαλισμένων και συνταξιούχων με τις παρακάτω τριάντα (30) παρεμβάσεις και συνολικές απώλειες για τους συνταξιούχους 90 δις ευρώ, κατά την περίοδο 2015-2025.

1. Νομιμοποίηση περικοπών ύψους 40 δις € α' και β' Μνημονίου (άρθρο 14 παρ.2α ν. 4387/2016)

Ο νόμος Κατρούγκαλου νομιμοποίησε τις 18 περικοπές κύριων και επικουρικών συντάξεων και εφάπαξ του α' και β' Μνημονίου (ν. 3845/2010 και 4046/2012) και των εφαρμοστικών τους νόμων, κυρίως τού ακραία αντι-ασφαλιστικού και αντεργατικού ν. 4093/2012.

Η πιο αντικοινωνική και αντισυνταξιοδοτική διάταξη του άρθρου 14 του νόμου Κατρούγκαλου, που ουσιαστικά νομιμοποίησε όλες τις περικοπές των δύο πρώτων Μνημονίων και των εφαρμοστικών τους νόμων, στοίχισε πάνω από 40 δις € στους συνταξιούχους και ασφαλισμένους και έχει την εξής διατύπωση: *«2.α.Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις της προηγούμενης παραγράφου συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί (σ.σ. με όλες τις περικοπές) κατά την 31.12.2014, σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις.»!!*

Σε αυτή τη διάταξη-«πλυντήριο» και νομιμοποίησης όλων των περικοπών των συντάξεων με το α' και β' Μνημόνιο στηρίχθηκε άλλωστε και η Ολομέλεια του Συμβουλίου Επικρατείας, όταν με αποφάσεις της (κυρίως τις υπ'αριθ. 1890-1891/2019) έκρινε συνταγματικές τις περικοπές των συντάξεων των δύο προηγούμενων Μνημονίων ανατρέποντας τις προηγούμενες δικές της με αριθ. 2287-

2288/2015, με τις οποίες είχαν κριθεί αντισυνταγματικές!! Η ανατροπή αυτή δεν έχει προηγούμενο στα παγκόσμια δικαστικά χρονικά!

Τις περικοπές αυτές των συντάξεων ύψους πάνω από 40 δις € των δύο πρώτων Μνημονίων, που νομιμοποίησε ο νόμος Τσίπρα-Κατρούγκαλου, τις χρεώνονται οπωσδήποτε και οι μνημονιακές κυβερνήσεις προ του 2015 που τις ψήφισαν και εν μέρει τις εφήρμοσαν, αλλά και η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ που εξακολουθεί να τις εφαρμόζει πιστά.

2. Κατάργηση του ΕΚΑΣ (άρθρο 92 παρ.4 ν. 4387/2016)-Απώλειες 2,5 δις €

Με βάση το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015), ο νόμος Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016) κατήργησε από 1-1-2020 το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ) για όλους τους «παλαιούς» δικαιούχους, αλλά και για τους νέους που παράγονται μαζικά στο νέο αντικοινωνικό και αντιασφαλιστικό τοπίο που δημιούργησε ο νόμος Κατρούγκαλου.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 92 (παρ.4) του νόμου Κατρούγκαλου: *«Από 1.1.2017 και μέχρι 31.12.2019 και σε ετήσια βάση τα ποσά που αναφέρονται στα εισοδηματικά κριτήρια της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, καθώς και τα ποσά του επιδόματος που αναφέρονται στην παράγραφο 2, αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, προκειμένου τα ως άνω κριτήρια να βαίνουν κάθε έτος μειούμενα, με σκοπό αντίστοιχη ετήσια εμπροσθοβαρή μείωση της δαπάνης της παροχής μέχρι την ολοκληρωτική κατάργηση αυτής. Από 1.1.2020 η παροχή αυτή καταργείται.»*.

Αρχικά το ΕΚΑΣ θεσπίστηκε με τον ν. 2434/1996 (ΦΕΚ Α' 188). Είναι γνωστό ότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, ήδη από τη συμφωνία της 12ης Ιουλίου 2015, είχε δεσμευτεί για την περικοπή του και την εξοικονόμηση 2,5 δις € (συνολικά) έως το τέλος του 2019, από τη συγκεκριμένη μη ανταποδοτική προνοιακή παροχή, όπως υποστήριζαν οι δανειστές και οι ηγεσίες των μνημονιακών κομμάτων στην πατρίδα μας.

Ακολούθως, με το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015 σελ. 1021), που ψήφισαν από κοινού ΣΥΡΙΖΑ-ΝΔ-ΠΑΣΟΚ, αποφασίστηκε η οριστική κατάργηση του ΕΚΑΣ από 1-1-2020, με συνέπεια η απώλεια για τους συνταξιούχους, για το χρονικό διάστημα 2016-2019, να ανέλθει στα 2,5 δις €, σύμφωνα με τη σχετική

Έκθεση του ΓΛΚ!

3.Αύξηση της εισφοράς υπέρ υγείας από 4% σε 6% στις ΚΥΡΙΕΣ συντάξεις. Επιβολή νέας εισφοράς υπέρ υγείας 6% στις επικουρικές συντάξεις (άρθρο 44 ν. 4387/2016)

Απώλειες 20 δις € και πλέον για την περίοδο 2015-2025

Το γ' Μνημόνιο και ο νόμος Κατρούγκαλου επέβαλαν ισόβιο φόρο-«χαράτσι» σε όλες ανεξαιρέτως τις καταβαλλόμενες συντάξεις. Ειδικότερα, η κυβέρνηση Τσίπρα, πλην τού ότι αύξησε από 4% σε 6% την εισφορά υπέρ υγείας σε όλες τις κύριες συντάξεις, επέβαλε πρόσθετη νέα εισφορά ύψους 6% υπέρ υγείας και σε όλες τις επικουρικές!

Η γενίκευση αυτής της εισφοράς υπέρ ασθενείας (ΕΟΠΥΥ) σε όλους τους συνταξιούχους και σε όλες τις συντάξεις αποτελεί στην ουσία οριζόντια και αδικαιολόγητη περικοπή τους (αφού καθ'όλο τον εργασιακό τους βίο οι σημερινοί συνταξιούχοι πλήρωναν αντίστοιχη εισφορά) και αξίζει να αναφερθούμε περισσότερο:

Ειδικότερα με το γ' Μνημόνιο και τον νόμο Κατρούγκαλου θεσπίστηκε σε μόνιμη βάση:

i) η αύξηση κατά 2% (από 4% σε 6%) της εισφοράς υπέρ υγείας (ΕΟΠΥΥ) σε 2.600.000 περίπου κύριες συντάξεις (καταβαλλόμενες και εκκρεμούσες),

ii) η καταβολή, για πρώτη φορά από 1-7-2015, εισφοράς ύψους 6% υπέρ υγείας (ν. 4387/2016, άρθρο 44) από 1.300.000 επικουρικές συντάξεις (καταβαλλόμενες και εκκρεμούσες),

iii) η επιβολή διπλής εισφοράς σε 1.300.000 συνταξιούχους που λαμβάνουν κύρια και επικουρική σύνταξη,

iv) η επιβολή εισφοράς ύψους 6% στο άθροισμα των καταβαλλόμενων συντάξεων, σε περίπτωση συρροής περισσότερων της μίας κύριων συντάξεων στο ίδιο πρόσωπο, και

v) η επιβολή για πρώτη φορά πολλαπλής εισφοράς υπέρ υγείας σε όσους λαμβάνουν ταυτόχρονα σύνταξη (ή συντάξεις) και έχουν εισόδημα από μισθωτή εργασία. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται το προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς υπέρ υγειονομικής περίθαλψης επί της συντάξεως που λαμβάνουν, καθώς και επί των πάσης φύσεως αποδοχών ή επί του μηνιαίου εισοδήματός τους (άρθρο 44, παρ. Α, ν. 4387/2016).

Από το «χαράτσι» που γενίκευσε ο ν. 4387/2016, σε όλες τις κύριες και επικουρικές συντάξεις, κατά την περίοδο 2015-2025 οι συνταξιούχοι και ασφαλισμένοι έχουν καταβάλλει πάνω από 20 δις € υπέρ ΕΟΠΥΥ.

Αποκαλυπτικά είναι και τα όσα περιλαμβάνονται στις Εισηγητικές Εκθέσεις των κρατικών προϋπολογισμών για τα έτη 2015-2025, όπου φαίνεται αδιαμφισβήτητα ότι η επιβολή της μηνιαίας εισφοράς 6% σε πάνω από 5 εκατ. συνταξιοδοτικές παροχές κόστισε στους συνταξιούχους, κατά την περίοδο 2015-2025, περίπου 25 δις € και πλέον. Η ετήσια εισφορά υπέρ υγείας επί όλων των συντάξεων αποτελεί το 90% και πλέον των ετήσιων εσόδων του ΕΟΠΥΥ, σύμφωνα με τις αναλύσεις μας και σχετικούς πίνακες (βλ. τα βιβλία μας «Το μέλλον των συντάξεων», 2022 και «Αγορά εργασίας και συντάξεις», 2024, Εκδόσεις 60+).

4.Νομιμοποίηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) που πληρώνουν οι συνταξιούχοι πάνω από κάποιο ύψος σύνταξης (άρθρο 14 ν. 4387/2016)-Απώλειες 4 δις € για την περίοδο 2015-2025

Ο νόμος Κατρούγκαλου 4387/2016 νομιμοποίησε και διατήρησε την Ειδική Εισφορά-«φόρο» της ΕΑΣ στις κύριες συντάξεις των συνταξιούχων του Δημοσίου, ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης με αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που είχε επιβληθεί με τον ν. 3863/2010 του α' Μνημονίου. Παραθέτουμε τα παλιά και τα νέα κλιμάκια της ΕΑΣ από 1-1-2026.

Κλιμάκιο/ποσοστό ΕΑΣ	Παλιά ποσά σύνταξης	Νέα ποσά σύνταξης
1 ^ο – 3%	1.434-1.741 €	1.468-1.783 €
2 ^ο – 6%	1.742-2.048 €	1.784-2.097 €
3 ^ο – 7%	2.049-2.355 €	2.098-2.412 €
4 ^ο – 9%	2.356-2.662 €	2.413-2.726 €
5 ^ο – 10%	2.663-2.970 €	2.727-3.041 €
6 ^ο - 12%	2.971-3.277 €	3.042-3.356 €
7 ^ο - 13%	3.278-3.584 €	3.357-3.670 €
8 ^ο - 14%	πάνω από 3.584 €	πάνω από 3.671 €

Εξάλλου ο ν. 4387/2016 διατήρησε την ΕΑΣ και στις επικουρικές συντάξεις που είχε θεσπιστεί με τον ν. 3986/2011, αρμοδιότητας όλων των Υπουργείων, καθώς και των ΝΠΙΔ που χορηγούν επικουρικές συντάξεις και την όρισε στα παρακάτω ποσοστά, που ισχύουν και σήμερα:

- i. Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00 €, ποσοστό 3%
- ii. Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00 €, ποσοστό 4%
- iii. Για συντάξεις από 400,01 € έως 450,00 €, ποσοστό 5%
- iv. Για συντάξεις από 450,01 € έως 500,00 €, ποσοστό 6%
- v. Για συντάξεις από 500,01 € έως 550,00 €, ποσοστό 7%
- vi. Για συντάξεις από 550,01 € έως 600,00 €, ποσοστό 8%
- vii. Για συντάξεις από 600,01 € έως 650,00 €, ποσοστό 9%
- viii. Για συντάξεις από 650,01 € και άνω, ποσοστό 10%.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ΕΝΥΠΕΚΚ, οι συνολικές απώλειες από το 2015 μέχρι και το 2025 (εξαιρουμένων των ετών 2017-2018 που η ΕΑΣ είχε κριθεί αντισυνταγματική με την υπ' αριθ. 1477/2021 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και μόνο για συνταξιούχους δημοσίου υπαλλήλους και ενστόλους) από τις περικοπές υπέρ ΕΑΣ των κύριων και επικουρικών συντάξεων οι συνολικές απώλειες ξεπερνούν τα 5 δις €. Ο μέσος όρος των περικοπών για κάθε συνταξιούχο ή τους κληρονόμους του ανέρχεται στο ποσό των 30.000 €.

Έτσι αποδεικνύεται για μία ακόμη φορά η ...ευφάνταστη μέθοδος της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης ΝΔ που από τη μία αυξάνει κατά ένα μικρό ποσοστό τις συντάξεις και από την άλλη εισπράττει υπερδιπλάσια από τους φόρους και τις «εισφορές» που έχουν θεσπίσει μνημονιακοί νόμοι και που δυστυχώς ισχύουν μέχρι και σήμερα!!

Θα αρκεστούμε να επαναλάβουμε ότι η παρακράτηση υπέρ ΕΑΣ, ο ιδιότυπος αυτός φόρος της πρώτης κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ που διατήρησαν και εφήρμοσαν σχολαστικά μέχρι σήμερα όλες οι μνημονιακές κυβερνήσεις, πρέπει να καταργηθεί άμεσα και αναδρομικά.

Οι συνολικές απώλειες των συνταξιούχων, κατά τη δεκαετία 2015-2025, είναι 4 δις €!

5.Περικοπή των συντάξεων ύψους 1.300 € μικτά και άνω (άρθρο 96 παρ.4 ν. 4387/2016)-Απώλειες πάνω από 5 δις €

Ο νόμος Κατρούγκαλου επέβαλε μεγάλες περικοπές στις κύριες συντάξεις που, μαζί με τις επικουρικές, ξεπερνούσαν το ποσό των 1.300 € μικτά. Συγκεκριμένα η παρ.4 του άρθρου 96 του ν. 4387/2016 ορίζει ότι: «Οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου επικουρικές συντάξεις

αναπροσαρμόζονται με εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, εφόσον το άθροισμα κύριας και επικουρικής σύνταξης του δικαιούχου υπερβαίνει το ποσό των χιλίων τριακοσίων (1300) ευρώ.».

Από τη διάταξη αυτή, οι συνταξιούχοι, την περίοδο 2015-2025, έχασαν πάνω από 5 δις €!

6.Νομιμοποίηση-επανακατάργηση της 13ης και της 14ης σύνταξης (άρθρο 14 παρ.2α ν. 4387/2016)-Απώλειες 15 δις € για την περίοδο 2015-2025

Με το άρθρο 14, ο ν. 4387/2016 νομιμοποίησε την οριστική κατάργηση της 13ης και 14ης σύνταξης (Δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα) του α' και του β' Μνημονίου. Η κατάργηση των Δώρων στις κύριες και επικουρικές συντάξεις είναι η σημαντικότερη σε ύψος ποσού περικοπή (μετά τη γενίκευση της εισφοράς 6% υπέρ ΕΟΠΥΥ σε 5.000.000 συντάξεις και πλέον), που έχει γίνει ποτέ στο εισόδημα των συνταξιούχων.

Κατά την περίοδο 2010-2015 οι συνταξιούχοι έχασαν δύο (2) συντάξεις για κάθε έτος (εκτός από τα έτη 2010 και 2011, που εισέπραξαν μόνο μέρος των Δώρων). Κατά την περίοδο 2015-2025, που ισχύει το γ' Μνημόνιο και ο νόμος Κατρούγκαλου, που επαναθέσπισαν την κατάργηση των τριών Δώρων, κάθε συνταξιούχος έχασε (2 συντάξεις X 10 έτη=) 20 συντάξεις και συνολικά οι συντάξεις έχασαν 15 δις € μόνο από αυτή την αιτία!!

Η 13^η σύνταξη-«παρωδία» που χορήγησε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ πριν τις εθνικές εκλογές του 2019 με το άρθρο 120 του ν. 4611/2019 (ΦΕΚ Α' 73), ήταν συνολικού κόστους 830 εκατ. €, αφού μόνο οι συνταξιούχοι με ποσό σύνταξης έως 500 € έλαβαν το 100% τής 13^{ης} σύνταξης, ενώ οι λοιποί έλαβαν το 70%, το 50% και το 30% αντίστοιχα.

7.Μείωση «παλαιών» συντάξεων μέσω της «προσωπικής διαφοράς» (άρθρα 14 και 33 ν. 4387/2016)-Απώλειες 2 δις €

Ο ν. 4387/2016 νομοθέτησε για όλους τους «παλαιούς» συνταξιούχους τον θεσμό τής «προσωπικής διαφοράς», έναν δηλαδή μηχανισμό μείωσης των «παλαιών» συντάξεων (προ 13-5-2016) μέσω της διαδικασίας του επανυπολογισμού-αναπροσαρμογής των ήδη καταβαλλομένων ή καταβλητέων συντάξεων στις 13-5-2016, με βάση τα νέα μικρότερα ποσοστά αναπλήρωσης που ο ίδιος ο ν. 4387/2016 θέσπισε!!

Ήδη οι συνταξιούχοι με προσωπική διαφορά δεν έλαβαν την αύξηση 7,75% το 2023, κατά 3% το 2024, κατά 2,4% το 2025 και κατά 2,4% το 2026 και σωρευτικά κατά 15,55%, αφού αυτή συμψηφίστηκε με την προσωπική διαφορά.

Το κόστος αυτής της παρέμβασης για τους συνταξιούχους άγγιξε τα 2 δις €!!

Σημειωτέον ότι με το άρθρο 265 του ν. 5259/2025 (Α 228) καταργήθηκε από 1-1-2027 ο θεσμός της Προσωπικής Διαφοράς, όπως είχε θεσπιστεί με το άρθρο 14 του νόμου Κατρούγκαλου.

8.Νομιμοποίηση και υλοποίηση της κατάργησης των κοινωνικών πόρων υπέρ των Αλληλοβοηθητικών και Επικουρικών Ταμείων (άρθρο 14 ν. 4387/2016)-Απώλειες 7 δις €

Με το άρθρο 14 ο ν. 4387/2016 νομιμοποίησε την κατάργηση των κοινωνικών πόρων υπέρ των Ασφαλιστικών Ταμείων που είχε αρχικά θεσπίσει ο ν. 4254/2014 (ΥΠΟΠΑΡ. ΙΑ.3 παρ.1α, ΦΕΚ Α 85). Η κυβέρνηση Τσίπρα, κατά την περίοδο 2015-2019, δυστυχώς ολοκλήρωσε και εφήρμοσε τις παραπάνω αντιασφαλιστικές διατάξεις.

Κοινωνικοί πόροι χαρακτηρίστηκαν μεταπολεμικά στα Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλισης, στην Ευρώπη και την Ελλάδα, ορισμένες ειδικές εισφορές υπέρ Ασφαλιστικών Οργανισμών (κυρίως των Ταμείων Επικουρικής Ασφάλισης) από τρίτους, καταναλωτές προϊόντων ή χρήστες υπηρεσιών, δηλαδή όχι από τους ίδιους τους ασφαλισμένους-μέλη των συγκεκριμένων Ταμείων. Στην ουσία οι κοινωνικοί πόροι αποτέλεσαν βασικό πυλώνα-μηχανισμό χρηματοδότησης ορισμένων Ασφαλιστικών Ταμείων και γενικά της Κοινωνικής Ασφάλισης μαζί με τις εισφορές εργαζομένων-εργοδοτών και την κρατική επιχορήγηση.

Το μεγαλύτερο τμήμα των κοινωνικών πόρων, που πρωτοθεσπίστηκαν τη δεκαετία του 1970 με ορισμένες παλιότερες εξαιρέσεις, κατευθύνθηκε στον ΟΓΑ, στο ΙΚΑ, στο ΕΤΑΑ, στον ΟΑΕΕ κ.ά. Τα μεγαλύτερα έσοδα στο διάστημα λειτουργίας του θεσμού είχε ο ΟΓΑ. Ο κύριος όγκος προήλθε από εισπράξεις επί του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, καθώς και από ειδική εισφορά σε είδη καθημερινής ανάγκης ή πολυτελείας. Πολλά Ταμεία διατήρησαν μέχρι την κατάργησή τους ένα ανεκτό ύψος συντάξεων μόνον από τους κοινωνικούς πόρους!

Από 1-1-2015 (που ίσχυσε η κατάργηση και ολοκληρώθηκε με τον ν. 4387/2016) μέχρι και 31-12-2025, οι απώλειες για τα Ασφαλιστικά Ταμεία ανήλθαν στο 1 δις € κατ'έτος και συνολικά στα 7 δις €.

9.Αύξηση του κόστους για την αναγνώριση πλασματικών χρόνων για θεμελίωση-προσαύξηση σύνταξης (άρθρα 15 και 34 ν. 4387/2016)-Απώλειες 2 δις €

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.1β του άρθρου 15 του ν. 4387/2016, η εισφορά (20%) για αναγνώριση πλασματικού χρόνου «υπολογίζεται επί των συντάξιμων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το μήνα υποβολής της αίτησης εξαγοράς και, εφόσον έχει διακοπεί η απασχόληση, επί των αποδοχών του τελευταίου μήνα απασχόλησης αναπροσαρμοσμένων κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Το συνολικό ποσό της κατά τα ανωτέρω εξαγοράς καταβάλλεται σε τόσες μηνιαίες δόσεις, όσοι είναι οι μήνες που αναγνωρίζονται. Το ποσό αυτό μπορεί να καταβληθεί εφάπαξ, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%.».

Οι απώλειες από τη διάταξη αυτή ανήλθε στα 2 δις €, κατά την περίοδο 2015-2025!

10.Αναστολή αύξησης των συντάξεων μέχρι 31-12-2022 (άρθρο 14 παρ.3α ν. 4387/2016)-Απώλειες 2,5 δις €

Ο νόμος Κατρούγκαλου απαγόρευσε κάθε αύξηση στις συντάξεις μέχρι 31-12-2021, νομιμοποιώντας τις διατάξεις του ν. 4336/2015 (άρθρο 2 περ.3). Το «πάγωμα» στις αυξήσεις των συντάξεων, που επέβαλε ο ν. 4387/2016, παρατάθηκε αργότερα με τους ν. 4472/2017 (άρθρο 1 παρ.4α) και 4475/2017 (άρθρο 3) μέχρι 31-12-2022.

Το κόστος από την αναστολή της αύξησης των συντάξεων ανήλθε, κατά την περίοδο 2016-2022, στα 2,5 δις €, σύμφωνα με τις υπ'αριθ. 112/24/17 και 128/12/2017 Εκθέσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Η αύξηση των κατ'έτος αύξηση των συντάξεων άρχισε από 1-1-2023.

11.Μείωση της κατώτατης σύνταξης από 486 € σε 392 € και μετά σε 384 € (άρθρο 14 ν. 4387/2016)-Απώλεια 3 δις €

Ο ν. 4387/2016 νομιμοποίησε τη μείωση της κατώτατης κύριας σύνταξης από 486 € σε 392 αρχικά και μετά σε 384 € και 346 €, για 15 και 20 έτη ασφάλισης αντίστοιχα (σχετική η εγκύκλιος Χαϊκάλη με αριθ. πρωτ. Φ.80000/οικ.36954/1255/14-8-2015).

Η μείωση της κατώτατης κύριας σύνταξης από 486 € σε 392 €, που αφορά όλους όσοι συνταξιοδοτήθηκαν από 1-1-2015 μέχρι 12-5-2016 (ημερομηνία ισχύος του νόμου Κατρούγκαλου), εφαρμόστηκε σε όλους τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης.

Η ανωτέρω δραστική μείωση της κατώτατης κύριας σύνταξης κατά 100 € δημιούργησε το έδαφος για τη θέσπιση της εθνικής σύνταξης κατά τις επιταγές του γ' Μνημονίου και τη διάκρισή της σε αυτούς που λαμβάνουν 346 € με 15 έτη ασφάλισης (4.500 ΗΕ) και σε αυτούς που λαμβάνουν 384 € με 20 έτη ασφάλισης (6.000 ΗΕ), σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 7 (παρ. 6) του ν. 4387/2016, στο οποίο αναφέρεται επί λέξει ότι: *«Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης. Η εθνική σύνταξη αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του παρόντος.»*.

Το κόστος αυτής της παρέμβαση ανέρχεται σε 3 δις €!

12.Χορήγηση ΜΙΑΣ μόνο εθνικής σύνταξης σε δικαιούχους περισσότερων κύριων συντάξεων (άρθρο 7 παρ.5 ν. 4387/2016)-Απώλειες 5 δις €

Ο ν. 4387/2016 επέβαλε τη χορήγηση ΜΙΑΣ ΜΟΝΟ εθνικής σύνταξης, στην περίπτωση που ο συνταξιούχος δικαιούται περισσότερες τής μίας κύριες συντάξεις (σώρευση συντάξεων).

Ειδικότερα σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016: *«Σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται μία εθνική σύνταξη. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου μιας πλήρους και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό της χορηγούμενης εθνικής σύνταξης είναι πλήρες. Σε περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούχου δύο μειωμένων κύριων συντάξεων, καταβάλλεται το ποσοστό της*

εθνικής σύνταξης που αντιστοιχεί σε καθεμία από αυτές, εφόσον το άθροισμά τους είναι μικρότερο ή ίσο με το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.».

Το κόστος αυτού του μέτρου, κατά την περίοδο 2016-2025, ανήλθε στα 5 δις €!

Η πρόσφατη υπ' αριθ. 669/2026 απόφαση του ΣΤΕ (Α' Τμήμα, 7μελής σύνθεση) αποφάνθηκε ότι ο περιορισμός του άρθρου 7 παρ. 5 του ν. 4387/2016, δηλαδή η χορήγηση ΜΙΑΣ μόνο εθνικής σύνταξης επί σώρευσης συντάξεων στο ίδιο πρόσωπο, είναι συνταγματική και ισχύει επί σώρευσης συντάξεων λόγω θανάτου και εξ ιδίου δικαιώματος. Η απόφαση αυτή, όπως είναι αυτονόητο, αν υλοποιηθεί, θα δημιουργήσει μεγάλο πρόβλημα επιβίωσης σε χιλιάδες δικαιούχους συντάξεων χηρείας, αν υποχρεωθούν να επιστρέψουν ποσά ως αχρεωστήτως εισπραχθέντα ή αν περικοπεί έστω και στο μέλλον η μία από τις δύο εθνικές συντάξεις που λαμβάνουν.

13.Μείωση της εθνικής σύνταξης των ΑμΕΑ συνταξιούχων ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας (άρθρο 7 παρ.4 ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Ο ν. 4387/2016 θέσπισε έναν ιδιότυπο διωγμό κατά των ΑμΕΑ συνταξιούχων με αναπηρικές συντάξεις σε τέσσερις (4) κλίμακες (384, 288, 192 και 153 €) ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας (80% και άνω, 67%-79,99%, 50%-66,99%, μέχρι 49,99%, αντιστοίχως)!

Ειδικότερα η παρ.4 του άρθρου 7 ορίζει ότι: «4. Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας από 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης και με ποσοστό ανικανότητας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας έως 49,99% χορηγείται το 40% της εθνικής σύνταξης. Στους συνταξιούχους με ποσοστό ανικανότητας 80% και άνω, χορηγείται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.».

Σήμερα, με την εφαρμογή της αύξησης στην εθνική σύνταξη κατά 7,75% από 1-1-2023, κατά 3% από 1-1-2024, κατά 2,4% από 1-1-2025 και κατά 2,4% από 1-1-2026, το ύψος της αναπηρικής σύνταξης διαμορφώνεται ως εξής:

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2026 (προσαύξηση 2,4%)
έως 49,99% (40% εθν. σύνταξης)	178,74
50%-66,99% (50% εθν. σύνταξης)	223,43
67%-79,99% (75% εθν. σύνταξης)	335,15
80% και άνω (πλήρης εθν. σύνταξη)	446,87

Ωστόσο, το ορθό είναι -αντί της οριακής αύξησης από 1-1-2026 σε όλες τις κλίμακες των αναπηρικών συντάξεων λόγω της νέας αυξημένης εθνικής σύνταξης- να καταργηθεί η αντικοινωνική διάταξη της διάκρισης του ύψους της εθνικής σύνταξης των ΑμΕΑ συνταξιούχων.

Η διαφοροποίηση του ύψους της Εθνικής Σύνταξης ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας είναι μία από τις πιο σκληρές αντικοινωνικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (άρθρο 7 παρ. 4) της κυβέρνησης Τσίπρα, που διατηρήθηκε δυστυχώς σε ισχύ και με τον ν. 4670/2020 της κυβέρνησης Κυριάκου Μητσοτάκη. Είναι απαράδεκτο για το ελληνικό κοινοβουλευτικό σύστημα να μην μπορεί να αντιληφθεί το βαθιά αντικοινωνικό περιεχόμενο αυτής της ρύθμισης που πρέπει άμεσα και αναδρομικά να εξαλειφθεί από το ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ).

Το κόστος αυτού τού αντικοινωνικού μέτρου σε βάρος των ΑμΕΑ συνταξιούχων, καθ'όλη την περίοδο 2016-2025, ξεπέρασε το 1 δις €!

14.Μείωση ποσοστών αναπλήρωσης που οδήγησαν σε μικρότερες συντάξεις (άρθρο 8 ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Με το άρθρο 8 του ν. 4387/2016 ορίστηκαν μειωμένα ποσοστά αναπλήρωσης για το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης, σύμφωνα με τον εκεί πίνακα (σελ. 2191 ΦΕΚ). Ορίστηκαν εννέα (9) ποσοστά αναπλήρωσης, κλιμακωτά ανά διάρκεια ετών, που οδηγούν σε χαμηλότερες συντάξεις. Η διάταξη αυτή και τα ποσοστά αναπλήρωσης ακυρώθηκαν εν μέρει με την υπ'αριθ. 1439/2020 της Ολομέλειας του ΣτΕ (μόνο για τους συνταξιούχους με χρόνο ασφάλισης πάνω από 30 έτη), αλλά επανασχεδιάστηκαν με τον ν. 4670/2020 (ΦΕΚ Α' 43).

Το κόστος από τη μείωση αυτή ανήλθε, κατά την περίοδο 2016-2020 (οπότε και ανασχεδιάστηκαν με τον ν. 4670/2020), στο 1 δις €!

15.Μειωμένη εθνική σύνταξη για αγρότες μέχρι το 2030 και απαγόρευση αύξησής της (άρθρο 99 παρ.1γ ν. 4387/2016)-Απώλειες πάνω από 1 δις €

Ο νόμος Κατρούγκαλου θέσπισε μειωμένη εθνική σύνταξη στους αγρότες και αγρότισσες και απαγόρευσε την αύξηση των συντάξεών τους μέχρι το 2030!

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 99 παρ.1 «γ. Όσοι συνταξιοδοτούνται από 1.1.2031 και εφεξής λαμβάνουν ολόκληρο το ποσό της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 7 και 28.».

Οι απώλειες για τους αγρότες, κατά την περίοδο 2016-2025, είναι πάνω από 1 δις €!!

16.Θέσπιση της 20ετούς παραγραφής (αντί 10ετούς) των οφειλών στα Ασφαλιστικά Ταμεία (άρθρο 95 παρ.1 ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Στην παρ. 1 του άρθρου 95 του ν. 4387/2016 ορίστηκε ότι: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι απαιτήσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. από μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές υπόκεινται σε εικοσαετή παραγραφή, που αρχίζει από την πρώτη μέρα του επόμενου έτους εντός του οποίου παρασχέθηκε η ασφαλιστέα εργασία ή υπηρεσία.». Η διάταξη αυτή κρίθηκε αντισυνταγματική με την υπ' αριθ. 1833/2021 απόφαση ΟΛΣΤΕ.

Το κόστος από αυτή τη διάταξη, κατά την περίοδο 2016-2025, ξεπέρασε το 1 δις €!

17.Αύξηση του θεμελιωτικού χρόνου για πλήρη εθνική σύνταξη από 15 σε 20 έτη ασφάλισης (άρθρο 7 παρ. 6 και άρθρο 14 παρ.2α ν. 4387/2016)-Απώλειες 2 δις €

Ο νόμος Κατρούγκαλου αύξησε τον θεμελιωτικό χρόνο για πλήρη εθνική σύνταξη από 15 έτη ασφάλισης (4.500 ΗΑ) σε 20 (6.000 ΗΑ). Έτσι, τα 384 € της εθνικής σύνταξης έλαβαν με την έναρξη ισχύος του ν. 4387/2016 ΜΟΝΟ όσοι είχαν 20 χρόνια ασφάλισης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ.6 του άρθρου 7 του ν.4387/2016: «6.Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, εφόσον

έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης. Η εθνική σύνταξη αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 14 του παρόντος.».

Σήμερα, η εθνική σύνταξη, ανάλογα με τα έτη ασφάλισης, διαμορφώνεται σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα:

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2023	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2024 (αύξηση κατά 3%)	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2025 (αύξηση κατά 2,4%)	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ 2026 (αύξηση κατά 2,4%)
15	372,38	383,55	392,76	402,18
16	380,65	392,07	401,48	411,11
17	388,93	400,60	410,21	420,05
18	397,20	409,12	418,93	428,98
19	405,48	417,64	427,67	437,93
20	413,76	426,17	436,40	446,87

Το κόστος αυτού του μέτρου αγγίζει τα 2 δις €! Σε συνδυασμό όμως με τη μείωση της κατώτατης κύριας σύνταξης από 486 € σε 384 € (μείωση 102 €), το συνολικό κόστος είναι πολλαπλάσιο, κυρίως για τους χαμηλοσυνταξιούχους.

18.Επιβολή εξοντωτικών ασφαλιστικών εισφορών στους αυτοαπασχολούμενους, επιστήμονες και αγρότες, με βάση μάλιστα το τεκμαρτό τους εισόδημα (άρθρο 39 παρ.1α ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Το άρθρο 39 του ν. 4387/2016 ορίζει ότι: «1.α. Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, που καταβάλλουν τα πρόσωπα, παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι κατά τη διάκριση του Ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν, σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε., ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 20%.».

Το κόστος από το μέτρο αυτό, κατά την περίοδο 2016-2020, ξεπέρασε το 1 δις €!

Το σύστημα εισφοροδότησης των ελεύθερων επαγγελματιών-επιστημόνων-αγροτών με βάση το τεκμαρτό εισόδημα κρίθηκε αντισυνταγματικό από το ΣΤΕ με τις

υπ' αριθ. 1880/2019 και 1888/2019 αποφάσεις του. Με τον ν. 4670/2020 άλλαξε ο τρόπος εισφοροδότησης των ανωτέρω κατηγοριών ασφαλισμένων.

19.Επιβολή ποινής («πέναλι») σε ποσοστό 30% (μειωμένη σύνταξη κατά 30%) σε πρόωρη σύνταξη στο 62^ο έτος (άρθρο 7 παρ.3 ν. 4387/2016)-Απώλειες 2 δις €

Ο ν. 4387/2016 επέβαλε και για την εθνική σύνταξη την εξοντωτική ισόβια ποινή («πέναλι») ύψους 30% για όσους/όσες αναγκάζονται ή αποφασίζουν να εξέλθουν με μειωμένη σύνταξη στο 62ο έτος ηλικίας. Η σύνταξη μειώνεται κατά 6% για κάθε έτος πρόωρης φυγής και μέχρι πέντε έτη, δηλαδή μέχρι και 30% (6% X 5 έτη= 30%)!! Τον πρώτο χρόνο εφαρμογής μειώθηκε στα 242,20 € αντί 346 €!

Πιο συγκεκριμένα η παρ.3 του άρθρου 7 ορίζει ότι: «3.Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται αναλογικά στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Η κατά τα ανωτέρω μείωση της εθνικής σύνταξης, προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.».

Το σημερινό ποσό της εθνικής σύνταξης ανάλογα με τα έτη ασφάλισης αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΟΣΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΑΠΟ 1-1-2026
15	281,52
16	287,78
17	294,04
18	300,29
19	306,55
20	312,81

Το κόστος από την επιβολή αυτής της διάταξης, έφτασε τα 2 δις €, κατά την περίοδο 2016-2025!

20.Επιβολή ποινής («πέναλι») σε ποσοστό 60% στους απασχολούμενους συνταξιούχους (άρθρο 20 παρ.1 ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Ο νόμος Κατρούγκαλου τιμώρησε μέχρις εξοντώσεως τους απασχολούμενους συνταξιούχους με την πρωτοφανή σε ύψος περικοπή (παρακράτηση) του 60% της σύνταξης. Συγκεκριμένα η παρ. 1 του άρθρου 20 ορίζει ότι: «1.Στους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους του Δημοσίου, καθώς και όλων των φορέων, ταμείων, κλάδων ή λογαριασμών που εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α., οι οποίοι αναλαμβάνουν εργασία ή αποκτούν ιδιότητα ή δραστηριότητα υποχρεωτικώς υπακτέα στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α., οι ακαθάριστες συντάξεις κύριες και επικουρικές καταβάλλονται μειωμένες σε ποσοστό 60% για όσο χρόνο απασχολούνται ή διατηρούν την ιδιότητα ή την δραστηριότητα. Για το διάστημα αυτό καταβάλλονται οι ασφαλιστικές εισφορές για τον απασχολούμενο συνταξιούχο, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στις οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου.».

Με τον ν. 4670/2020 η περικοπή περιορίστηκε στο ύψος του 30% ενώ με το άρθρο 114 του ν. 5078/2023 καταργήθηκε.

Το κόστος αυτής της περικοπής, καθ'όλη την περίοδο 2016-2022, άγγιξε το 1 δις €!

21.Μείωση εφάπαξ παροχής (άρθρο 35 παρ.4β ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Ο ν. 4387/2016 νομιμοποίησε όλες τις περικοπές του εφάπαξ του α' και β' Μνημονίου και το περιέκοψε περαιτέρω καταργώντας στις 31-12-2013 την ανταποδοτικότητά του. Από την 1-1-2014 και μετά, νομοθέτησε να καταβάλλονται στον δικαιούχο της παροχής εφάπαξ ΜΟΝΟ άτοκες οι εισφορές.

Από το μέτρο αυτό οι δικαιούχοι απώλεσαν 1 δις € συνολικά, κατά την περίοδο 2016-2025!

22.Κατάργηση κατωτάτων ορίων και απαγόρευση αύξησης των επικουρικών συντάξεων (άρθρο 96 παρ.5 ν. 4387/2016)-Απώλειες 1 δις €

Ο ν. 4387/2016 νομιμοποίησε τις περικοπές στις επικουρικές συντάξεις των δύο Μνημονίων και κατήργησε τα κατώτατα όριά τους. Ειδικότερα η σχετική διάταξη αναφέρει ότι: «5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, το ΕΤΕΑ χορηγεί αποκλειστικά την επικουρική σύνταξη, όπως ρυθμίζεται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και καταργείται κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος οι διατάξεις που προβλέπουν κατώτατα όρια επικουρικών συντάξεων

καταργούνται και η χορήγηση της επικουρικής σύνταξης γίνεται αποκλειστικά με τους όρους του παρόντος.».

Για την περίοδο 2023-2026, που χορηγήθηκε σωρευτική αύξηση στις κύριες συντάξεις ύψους 15,55%, ουδεμία αύξηση έλαβαν οι επικουρικές συντάξεις.

Κατά την περίοδο 2016-2025, οι απώλειες από αυτό το μέτρο ανήλθαν σε 1 δις €!

23.Τεκμαρτό εισόδημα στους ανασφάλιστους υπερήλικες (άρθρο 93 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

Ο ν. 4387/2016 θέσπισε τη χορήγηση του επιδόματος των ανασφάλιστων υπερηλίκων με βάση το τεκμαρτό και ΟΧΙ το πραγματικό εισόδημα, με συνέπεια οι μισοί και πλέον δικαιούχοι να χάσουν το επίδομα.

Από τη ρύθμιση αυτή, οι ανασφάλιστοι υπερήλικες έχασαν, κατά την περίοδο 2016-2025, 500 εκατ. €!

24.Αυστηροποίηση συντάξεων χηρείας-διαζευγμένων (άρθρα 12 και 16 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

Ο ν. 4387/2016 αυστηροποίησε το θεσμικό πλαίσιο για τις συντάξεις χηρείας και διαζευγμένων συνταξιούχων-αντισυμβαλλομένων συμφώνου συμβίωσης, με ρυθμίσεις που προσκρούουν στις συνταγματικές διατάξεις περί προστασίας της οικογένειας. Επίσης, μείωσε τις συντάξεις χηρείας κατά 20% (από 70% σε 50%) για όλους και θέσπισε δύο «κόφτες»: ηλικιακό «κόφτη» (άρθρο 12 παρ.1α) και «κόφτη» εθνικής σύνταξης στην περίπτωση σώρευσης συντάξεων (άρθρο 7 παρ.5).

Η συνολική απώλεια για τους συνταξιούχους αυτούς, κατά την περίοδο 2016-2025 (μετά την τροποποίηση με το άρθρο 19 ν. 4611/2019), έφτασε στα 500 εκατ. €!!

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι η περικοπή για το παραπάνω διάστημα έγινε μόνο για 13.500 συντάξεις χηρείας του δημοσίου τομέα ενώ, για το αντίστοιχο διάστημα, δεν υπέστησαν περικοπή 118.500 συντάξεις χηρείας τού ιδιωτικού τομέα.

Το λογικό και δίκαιο είναι να επιστρέψει ο ΕΦΚΑ τα ποσά που παρακράτησε και από τις χήρες/χήρους του Δημοσίου τομέα που υπέστησαν την περικοπή.

25.Μειωμένη εθνική σύνταξη στους ομογενείς (άρθρο 7 παρ.2 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

Ο ν. 4387/2016 θέσπισε μειωμένη εθνική σύνταξη στους ομογενείς που δεν έχουν 40 χρόνια νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα. Ειδικότερα η παρ.2 του άρθρου 7 αναφέρει: *«2.Ειδικά, στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης εξ ιδίου δικαιώματος, η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται στους δικαιούχους εφόσον διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου έτους ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης. Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των 40 ετών διαμονής στην Ελλάδα μεταξύ του 15^{ου} έτους της ηλικίας και του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξης..».*

Από το μέτρο αυτό οι ομογενείς έχασαν, κατά την περίοδο 2016-2025, 500 εκατ. €!

Με το άρθρο 73 του ν. 4915/2022 (ΦΕΚ Α' 63) η πλήρης εθνική σύνταξη στους ομογενείς καταβάλλεται με 30 χρόνια (αντί 40) μόνιμης και νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα.

26.Νομιμοποίηση των μεγάλων περικοπών στην παροχή του ΜΤΠΥ και απαγόρευση της κρατικής χρηματοδότησης των παροχών (άρθρο 47 παρ.1 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

Στο άρθρο 47 του ν. 4387/2016 ορίζεται ότι: *«1.(...) Αποκλείεται οποιαδήποτε μεταφορά πόρων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, με εξαίρεση τους πόρους έκτακτης χρηματοδότησης των μερισμάτων των εν δυνάμει μερισματούχων, των οποίων οι αιτήσεις εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.».*

Το κόστος από αυτή τη ρύθμιση έφτασε, κατά την περίοδο 2016-2022, στα 500 εκατ. €!

27.Νομιμοποίηση (άρθρο 14 ν. 4387/2016) της επιβολής εισφοράς 1% υπέρ του ΤΠΔΥ του ν. 3986/2011 (άρθρο 38 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

28.Αυστηροποίηση του θεσμικού πλαισίου της διαδοχικής ασφάλισης (άρθρο 19 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

Ο νόμος Κατρούγκαλου 4387/2016 νομιμοποίησε τις αυστηρές διατάξεις των δύο προηγούμενων Μνημονίων για τη χορήγηση της διαδοχικής σύνταξης, εισάγοντες περαιτέρω περιορισμούς και περικοπές με βάση τον νέο υπολογισμό και τα χαμηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης.

Οι απώλειες έφτασαν τα 500 εκατ. €!

29.Πλαφόν στο ύψος των συντάξεων (άρθρο 13 παρ.1-2 ν. 4387/2016)- Απώλειες 500 εκατ. €

Ο ν. 4387/2016 μείωσε το ανώτατο όριο καταβολής σύνταξης ή αθροιστικά των συντάξεων, επιβάλλοντας πλαφόν. Πιο συγκεκριμένα η σχετική διάταξη αναφέρει: *«1.Μέχρι 31.12.2018 αναστέλλεται η καταβολή κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης των προσώπων που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατά το μέρος που υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ. Για την εφαρμογή του ανώτατου αυτού ορίου, λαμβάνονται υπόψη το καταβαλλόμενο ποσό συνυπολογιζόμενης της εισφοράς υγειονομικής περίθαλψης υπέρ ΕΟΠΥΥ και της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του Ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως ισχύει, και των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 44 του Ν. 3986/2011 (Α' 152), όπως ισχύει.*

2.Κατά την ίδια περίοδο, το άθροισμα του καθαρού ποσού των συντάξεων των παραπάνω προσώπων, που δικαιούται κάθε συνταξιούχος από οποιαδήποτε αιτία από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. ή οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ. Στον υπολογισμό του ανώτατου ορίου καταβολής σύνταξης που αφορά στα άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση και των οικογενειών που έχουν μέλη τους άτομα με αναπηρία δεν λαμβάνονται υπόψη τα πάσης φύσεως προνοιακά επιδόματα και επιδόματα αναπηρίας.».

Από αυτή τη διάταξη, οι δικαιούχοι συνταξιούχοι απώλεσαν, κατά την περίοδο 2016-2022, 500 εκατ. €!

30.Κατάργηση οικογενειακών επιδομάτων συνταξιούχων (άρθρα 10 και 14 ν. 4387/2016)-Απώλειες 500 εκατ. €

Ο ν. 4387/2016 νομιμοποίησε την κατάργηση των οικογενειακών επιδομάτων (γάμου- τέκνων) σε όλους τους συνταξιούχους από 1-1-2019.

Το κόστος αυτού τού μέτρου, κατά τη δεκαετία 2019-2025, είναι 500 εκατ. €!

II. ΤΡΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΓΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ-ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Εκτός από τις παραπάνω 29 διατάξεις με άμεσες περικοπές των συντάξεων, ο νόμος Κατρούγκαλου 4387/2016 εισήγαγε και τρεις θεσμικές παρεμβάσεις που τα επόμενα χρόνια θα προκαλέσουν μείωση των συντάξεων, κυρίως για τους μελλοντικούς συνταξιούχους. Ειδικότερα:

1^η) Ο ν. 4387/2016 νομοθέτησε τη «ρήτρα Τσίπρα», δηλαδή τη σύνταξη με βάση τον μισθό ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ του εργασιακού βίου (άρθρο 8 παρ.2α ν. 4387/2016) και όχι τους μισθούς τής τελευταίας ή καλύτερης πενταετίας όπως ίσχυε

Ο ν. 4387/2016 θέσπισε την ακραία νεοφιλελεύθερη αρχή για τον υπολογισμό τής σύνταξης (ανταποδοτικό τμήμα) με βάση τον μισθό ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ του εργασιακού βίου («ρήτρα Τσίπρα», όπως ήδη αναφέρεται ευρέως στην εσωτερική και διεθνή βιβλιογραφία), γεγονός που θα οδηγήσει, κυρίως μετά το 2028, σε συντάξεις ύψους 400-500 ευρώ.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ.2α του ν. 4387/2016 «2.α. Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών δια του συνολικού χρόνου ασφάλισής του.».

Η πρωτοφανής αυτή διάταξη θα λειτουργεί στο μέλλον ως ο κύριος μηχανισμός μείωσης των συντάξιμων αποδοχών για όλα τα επόμενα χρόνια σε συνδυασμό με τη γενίκευση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης και των χαμηλών μισθών. Το ισχύον μέχρι τον νόμο Κατρούγκαλο σύστημα υπολογισμού τής σύνταξης με βάση τον τελευταίο μισθό ή τον μισθό τού τελευταίου έτους ή έστω τον μισθό τής τελευταίας ή καλύτερης πενταετίας, οδηγούσε ασφαλώς σε καλύτερο συνταξιοδοτικό αποτέλεσμα.

Το κόστος αυτής της ρύθμισης είναι μικρό μέχρι σήμερα αλλά θα είναι μεγαλύτερο μετά το 2028 όταν, μετά τη συμπλήρωση 25 ετών (από το 2022), θα εκδίδονται οι πρώτες συντάξεις εξ ολοκλήρου με το νέο σύστημα.

2^η) Ο ν. 4387/2016 διατήρησε και θωράκισε τον «κόφτη» των συνταξιοδοτικών δαπανών μέχρι το 2060 (άρθρο 14 παρ.4γ ν. 4387/2016)

Νομιμοποίησε τον «κόφτη» των συνταξιοδοτικών δαπανών των δύο προηγούμενων Μνημονίων και τον επαναθέσπισε, απαγορεύοντας οι δαπάνες για τις συντάξεις μέχρι το 2060 και με έτος αναφοράς το 2009 να υπερβαίνουν το 2,5% του ΑΕΠ. Ειδικότερα η διάταξη του άρθρου 14 παρ.4γ αναφέρει: *«Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για την εθνική, την ανταποδοτική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοσטיαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.»*

Η δια-μνημονιακή αυτή διάταξη, που επαναθέσπισε ο ν. 4387/2016, σε συνδυασμό με την πληθυσμιακή συρρίκνωση της χώρας και την όξυνση του δημογραφικού, θα οδηγεί στη διαρκή μείωση των συντάξεων!

3^η) Ο ν. 4387/2016 νομοθέτησε την πλήρη απομάκρυνση τού κράτους από τη χρηματοδότηση της Επικουρικής Ασφάλισης (άρθρο 96 παρ.1 εδ.α-γ ν. 4387/2016)

Με το άρθρο 96 ο νόμος Κατρούγκαλου νομιμοποίησε την οριστική απομάκρυνση του κράτους από τις επικουρικές συντάξεις. Θέσπισε μηχανισμό ...διάσωσης της Επικουρικής Ασφάλισης «από τα μέσα» («σύστημα bail-in»), δηλαδή με χρήματα των ίδιων των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων, καθώς και από την εκμετάλλευση της περιουσίας των Ταμείων.

Η οριστική απομάκρυνση του κράτους από το συμπληρωματικό πυλώνα της δημόσιας υποχρεωτικής ασφάλισης (Επικουρική Ασφάλιση) αποτυπώνεται στην ακραία νεοφιλελεύθερη διατύπωση του άρθρου 96 (παρ.1), σύμφωνα με το οποίο:

«1.Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης διαμορφώνεται με βάση: α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους πίνακες θνησιμότητας και β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές και το οποίο θα προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων.

2.Σε περίπτωση ελλειμμάτων λειτουργεί αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης, ο οποίος αποκλείει απολύτως κάθε αναπροσαρμογή των συντάξεων. Κατά τη χρονική περίοδο αυξημένων εισφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 97, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται στην περίπτωση που, εάν αφαιρεθούν τα

έξοδα από τα έσοδα του Ταμείου, το αποτέλεσμα είναι είτε αρνητικό είτε μικρότερο από το 0,5% των εισφορών, λαμβάνοντας υπόψη τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

3.Μετά την προαναφερόμενη περίοδο οι συντάξεις δεν θα αναπροσαρμόζονται σε περίπτωση που αν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα, το αποτέλεσμα θα προκύπτει αρνητικό. Περαιτέρω της προαναφερόμενης διαδικασίας και μόνο στην περίπτωση δημιουργίας ελλειμμάτων, θα γίνεται χρήση περιουσιακών στοιχείων του Κλάδου της Επικουρικής ασφάλισης.».

Μετά το «κούρεμα» (PSI) των αποθεματικών τους, με τον ν. 4050/2012 (ΦΕΚ Α' 36), που μάλιστα κρίθηκε συνταγματικό με την υπ' αριθ. 1116/2014 της Ολομέλειας του ΣτΕ, τα αποθεματικά των Ταμείων Επικουρικής Ασφάλισης είναι σε δεινή κατάσταση και γι' αυτό η μείωση των συντάξεων στο μέλλον θεωρείται βέβαιη.

Συμπερασματικά, ο ν. 4387/2016, όπως έχουμε υποστηρίξει (βλ. τα βιβλία μας «Το μέλλον των συντάξεων», 2022 και «Αγορά εργασίας και συντάξεις», 2024, Εκδόσεις 60+), είναι νόμος-«όνειδος» για το ασφαλιστικό σύστημα της Ελλάδας και της Ευρώπης. Γι' αυτό πρέπει άμεσα να καταργηθεί, ή, έστω, να ακυρωθούν οι πιο επαχθείς για τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους διατάξεις του.

Είναι ένα σύστημα διατάξεων που μεταβατικά θα παράγει μαζικά, όπως αναφέραμε παραπάνω, φτωχούς συνταξιούχους («poor pensioners») που ΚΑΙ θα λαμβάνουν σύνταξη αλλά ΚΑΙ θα αδυνατούν να διαβιώσουν στοιχειωδώς!

Πρόκειται για ένα σύστημα ακραία αντικοινωνικών ρυθμίσεων που μακροπρόθεσμα (αν συνεχίσουν να ισχύουν οι θεσμικές του διατάξεις) θα θέτουν σε διαρκή αμφισβήτηση τον ίδιο τον θεσμό τής σύνταξης, ως μοναδικό εισόδημα εκατομμυρίων συμπατριωτών, σημερινών και μελλοντικών. Γι' αυτό ο νόμος Κατρούγκαλου 4387/2016 επιβάλλεται, το συντομότερο δυνατόν, να καταργηθεί!

Αλέξης Π. Μητρόπουλος
Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ